

21^e jaargang nr. 1, februari 2019

Inhoudsopgave

Pag

Van de voorzitter	2
Gevraagd bezorgers kerstpakketten	5
Personalia	6
Lief en Leed	8
Van de redactie	10
Nieuwe commissiemedewerker	11
Nieuwe website www.pabero.nl	12
Activiteitenkalender	13
Bowlen	15
Excursie 2019	16
Stadswandeling/Museumbezoek	18
Mijn loopbaan versie 3.0 (deel 3)	19
Verslag fietstocht 2018	32
De eerste stappen van Ank bij de douane	34
Huisvesting in Rotterdam in de 70-er jaren	36
Beslag met een staartje maar niet voor olieballen	37
Even terug in de 'goeie oude tijd'	40
Tip douaneharmonie	46
Tip museumbezoek	47

Voor de uitgave van 2019-2 kunt u kopij aanleveren vóór 1 augustus 2019 bij het redactieadres (zie colofon), bij voorkeur per e-mail met een word of txt-bijlage zonder bijzondere opmaak (in platte tekst).

U kunt kopij uiteraard ook per brief inleveren.

Van de voorzitter

Beste leden van PaBeRo, vrienden,
Elk jaar in februari valt PaBeRo-nieuws bij jullie in de bus.
Nu dus nr.1- 2019.

De in het jaar 2018 georganiseerde activiteiten zitten er weer op en het nieuwe jaar 2019 is alweer twee maanden onderweg. Ook de organisatie van de voorgenomen activiteiten voor 2019 is al in volle gang. De jaarlijkse excursie vindt plaats op 14 en 15 mei. Reserveer één van deze data alvast in je agenda. Verdere informatie komt t.z.t. via de Commissie excursies. Zodra de datum voor een activiteit bekend is wordt deze in de 'agenda' op de website geplaatst of via een afzonderlijk bericht aan ieder lid toegezonden.

Voor wat betreft de jaarlijkse excursie doen de organisatoren hun uiterste best om deelname ook voor de leden die b.v. een rolstoel of rollator nodig hebben, mogelijk te maken.

Tijdens de eindejaarbijeenkomst van PaBeRo op 19 december jl. heb ik een overzicht gegeven van de in 2018 georganiseerde activiteiten en de deelname eraan. De nieuwe leden zijn hartelijk welkom geheten. Bij deze ook een hartelijk welkom voor degenen die toen niet aanwezig konden zijn. Ik hoop dat jullie je snel 'thuis voelt'. Dat het aantal nieuwe leden dit jaar niet hoog is vindt zijn oorzaak enerzijds in de nieuwe privacywet (AVG-wet) waarbij het Servicebureau postactieven nu niet meer de NAW-gegevens van dienstverlaters mag doorzenden aan de verenigingen van postactieven.

Anderzijds is het ook een gevolg van de door de DG verlaagde subsidie en de daaraan gestelde nieuwe voorwaarden. Een reden temeer voor ons om blij te zijn met onze 'nieuwe' postactieve collega's die zich bij ons hebben aangesloten.

Helaas hebben we dit jaar door overlijden afscheid moeten nemen van 22 leden.

De overledenen hebben wij tijdens de eindejaars-bijeenkomst herdacht door het noemen van hun naam, datum van overlijden en hun leeftijd. Vervolgens is er een minuut stilte in acht genomen. De jongste overledenen (2) waren 65 jaar. De oudsten (2) 95 jaar.

Deze overleden leden zijn inmiddels al in eerdere uitgaven van PaBeRo-nieuws in 2018 vermeld of zijn vermeld in dit PaBeRo-nieuws nr.1 2019.

Het is ook dit jaar 2019 voor het bestuur van belang dat tijdig wordt ingespeeld op mogelijke vacatures binnen bestuur en de contactpersonen activiteiten. Meld u aan wanneer u wilt bijdragen om PaBeRo in beweging te houden. Geef aan waar uw interesse naar uitgaat.

In 2018 is een aanvang gemaakt met het vernieuwen van de website van PaBeRo.

U heeft bij een recent bezoek aan onze website misschien al gezien dat de website in een nieuw jasje is gestoken en inmiddels werkt.

Onze webmaster, Gerrit Odink, vertelt ons verderop in PaBeRo nieuws meer over het waarom van een nieuwe website de indeling ervan en waarom een wachtwoord nodig is om in het fotoalbum te komen en wat u er verder mee kunt.

Rond 21 december 2018 is bij u de opvolger van "Wij van Financiën" in de bus gevallen.

Dit Magazine 'Wij zijn Financiën' vervangt het digitale magazine 'B-Werk Senior' dat voorheen voor post-actieven werd samengesteld. Het magazine gaat in op de koers van de organisatie en ontwikkelingen in de maatschappij. Verder bevat het persoonlijke verhalen van medewerkers, enz. Hiermee blijft u op de hoogte van het reilen en zeilen binnen de Belastingdienst. U ontvangt het

magazine ieder kwartaal bij u thuis. Graag ontvangt het bestuur dit jaar van u een reactie op de lay-out en de inhoud van het magazine.

Vergeet ook in 2019 niet onze oud-collega's die niet meer kunnen deelnemen aan de georganiseerde activiteiten, bijvoorbeeld door ziekte of lichamelijke klachten. Het blijkt lastig en soms zelfs onmogelijk om deze collega's in beeld te krijgen en te houden. Het gebied van PaBeRo is uitgestrekt en niet altijd ontvangt de Ledenadministratie (tijdig) een bericht van verhuizen, opname of van overlijden. Om het voor onze contactpersoon Lief en Leed (Bregje Kloppert) eenvoudiger te maken om diegenen in beeld te krijgen die extra aandacht van PaBeRo verdienen, is het wenselijk dat alle leden extra alert zijn op de situatie van leden in hun omgeving.
(zie ook de bijdrage van Bregje elders in deze uitgave)
Ik wens u en allen die u dierbaar zijn een gezegend, gezond en actief 2019 toe.

Met hartelijke groet,
Ab Versteeg, voorzitter

Gevraagd: bezorgers voor de kerstpakketten

Gevraagd: bezorgers voor de kerstpakketten

Jaarlijks laat het bestuur een kerstpakket bezorgen bij de leden van 80 jaar en ouder. Veelal betreft het oud-collega's die niet meer kunnen deelnemen aan de georganiseerde activiteiten. Uit de bedankjes die we ontvangen blijkt wel hoezeer men het kerstpakket waardeert, maar vooral ook geniet van het bezoek en het ophalen van herinneringen. De pakketten worden namelijk zoveel als mogelijk persoonlijk bezorgd door leden van PaBeRo.

Momenteel zijn er 14 bezorgers die dit, soms al jaren, met veel plezier doen. Helaas beschikken we niet meer over reservebezorgers die kunnen invallen bij eventuele ziekte van een bezorger of de bezorging kunnen overnemen wanneer iemand aangeeft te willen stoppen. Het gevolg hiervan is dat een of meer van de overige bezorgers een extra rit moet maken.

Dit jaar is er, naast 'reserve' bezorgers, in elk geval behoefte aan een bezorger(s) voor de plaatsen: Hoogvliet, Spijkenisse, Poortugaal, Oud- en Nieuw-Beijerland, Hekelingen Piershil en Goudswaard. Voor de bezorging moet u uiteraard in het bezit zijn van een auto. Hiervoor ontvangt u een km-vergoeding van € 0,30 per km. Mocht u, wat ik van harte hoop, geïnteresseerd zijn en uw oud-collega's dit jaar zelf willen verrassen met een kerstpakket dan kunt u zich bij mij per mail aanmelden: ab.versteeg@ziggo.nl. Wilt u eerst wat meer te weten komen over wat er van u verwacht wordt dan kunt u mij bellen: 010-4504174.

Met vriendelijke groet, Ab Versteeg

Personalia

Thans kan ik u melden dat het aantal leden van onze vereniging 837 is. Afgelopen halfjaar hebben wij onderstaande leden als nieuw kunnen noteren. We hopen ook hen spoedig tijdens één van onze activiteiten persoonlijk te mogen ontmoeten.

Dhr. G. Lodder	Steenbergen
Mw. M.L. Lodder-Schrier	idem
Dhr. P.R. Kantén	Nieuwerkerk a/d IJssel
Dhr. B. Burger	Spijkenisse
Mw. A.H. Burger-Krauweel	idem
Dhr. W.M.J. Ottevanger	Rozenburg
Mw. P.D. Ottevanger-vd Kaay	idem
Dhr. H.M. de Smit Hellevoetsluis	
Mw. D. de Smit-v Kranenburg	idem
Dhr. P. Ruizendaal	Pernis
Mw. H. Ruizendaal-Verschoor	idem

Sinds de uitgave van het vorige PaBeRo-nieuws, zijn de volgende berichten van overlijden bij het bestuur binnengekomen:

Dhr. M. Ott, Rotterdam
Overleden 08-07-2018 op 72-jarige leeftijd

Dhr. J. Boelens, Capelle a/d IJssel
Overleden 09-04-2018 op 82-jarige leeftijd

Mw. G.J.M. vd Hondel-Coolsen, Zevenbergen
Overleden 16-08-2018 op 90-jarige leeftijd

Mw. E.J. Steenoven-van Maanen, Oostvoorne
Overleden ??-08-2018 op 65-jarige leeftijd

Mw. M. Jongerius-Koen, Oud Beijerland
Overleden 28-08-2018 op 74-jarige leeftijd

Dhr. J. van Ravens, Schiedam
Overleden 21-09-2018 op 87-jarige leeftijd

Dhr. B.G.E. Schreuders, Rotterdam
Overleden 22-10-2018 op 71-jarige leeftijd

Dhr. A.C. Moraal, 's Gravenzande
Overleden 18-10-2018 op 74-jarige leeftijd

Dhr. K. de Wit, Spijkenisse
Overleden 30-11-2018 op 69-jarige leeftijd

Mw. M. Visser-vd Wel, Zevenbergen
Overleden 01-11-2018 op 65-jarige leeftijd

Dhr. W.J. Gerlach, Hoogvliet
Overleden ??-11-2018 op 76-jarige leeftijd

Dhr. P.D. Marijs, Brielle
Overleden 10-11-2018 op 80-jarige leeftijd

Dhr. C.J. Klare, Rotterdam
Overleden 12-11-2018 op 84-jarige leeftijd

Dhr. P.M. Martijn, Rotterdam
Overleden 02-01-2019 op 88-jarige leeftijd

Dhr. C. Arendsman, Piershil
Overleden 17- 1 2019 op 71-jarige leeftijd

Lief en Leed

Beste PaBeRo leden.

Met zo'n grote club van oudgedienden (alweer dik 850 vermoed ik), waarvan al een groot deel aanzienlijke wel verdiende pensioenjaren achter de rug hebben, is het belangrijk dat er naar elkaar wordt omgezien. Er is nu eenmaal niet aan te ontkomen dat met het klimmen der jaren er minder gelukkige situaties ontstaan waardoor het functioneren soms drastisch wordt beperkt.

Juist in dergelijke omstandigheden zouden we als Pabero heel graag ons medeleven en onze aandacht willen schenken aan deze leden om te laten blijken dat het ons als een hechte en gezellige club niet onberoerd laat. Telkens weer ervaar ik als commissie lid vanuit Lief & Leed dat het onze collega's erg goed doet als er soms uit onverwachte hoek wordt meegeleefd. Ik merk echter ook dat we als 'club' wel eens te kort schieten. Ik ben erg afhankelijk van signalen van leden die mij inzien of een collega in een situatie belandt die aandacht verdient. Beste leden, schroom niet om mij of één van de bestuursleden op de hoogte te stellen als u denkt of vermoedt dat dit het geval is. Wat zou het prachtig zijn om op deze manier met z'n allen ons steentje bij te dragen om collega's die het vaak zo hard nodig hebben te kunnen bemoedigen.

(Bregje Kloppert-Hoekstra
contactpersoon - Lief en Leed Pabero:
E-mailadres: liefenleed@pabero.nl tel: 010-4503476)

Van de redactie

In het vorige nummer hebben wij een verzoek geplaatst voor meer belevenissen over de 'Blauwe' belastingdienst. Daar hebben we één stukje over binnen gekregen, het verhaal van Dick Groenendijk. Dick stelde bij de aanbieding van zijn verhaal dat van de blauwe kant niet zoveel te verwachten is omdat de ambtenaren veel minder meemaakten in vergelijking met de groene kant. Dat is misschien waar. Daarom moeten we er wellicht niet langer streven om slechts stukjes te krijgen die refereren aan gebeurtenissen binnen de belastingdienst. Ongetwijfeld hebben velen van ons ervaringen op allerlei gebied die het vertellen waard zijn en ook voor andere mensen leuk en interessant zijn om te lezen; een leuke vakantiebestemming of een verbouwing. Dergelijke stukjes zouden voor anderen een inspiratie kunnen zijn, bijvoorbeeld om eens een andere vakantiebestemming te zoeken.

Een van de leden, Koos Kloppert, heeft dit al opgepakt. Hij heeft een leuk maar vooral ook interessant stukje geschreven over de wijk Crooswijk in Rotterdam waar zijn familie is geboren en getogen.

Dus leden: duik eens in het geheugen en schroom niet om de overige leden van Pabero deelgenoot te maken van uw leven, uw vakantiebelevissen of andere zaken zoals verbouwingen waarbij alles fout of juist heel goed ging en als het niet anders kan mag ook iets uit de duim worden gezogen. Als het maar wetenwaardig is.

Nieuwe commissiemedewerker

Teo Oortman vertelt hoe het hem is vergaan in zijn douanetijd en daarna.

Mijn naam is Teo Oortman en ik heb mijn werkzame leven o.a. bij de douane in Rotterdam doorgebracht. In 1970 begonnen op sectie 11 in Vlaardingen, in militaire dienst geweest, teruggekomen op sectie 11 en daarna als plaatsvervangend dienstgeleider op sectie 14. Vervolgens langdurig leidinggevende bij de surveillancedienst ook wel sectie 3 geheten. Na één van de omslagen kwam ik op sectie 5 in het graanteam terecht en daarna op sectie 16. Vervolgens nog in Ridderkerk en om het af te sluiten op de Reeweg. Hierna ben ik districtshoofd bij de gemeente Rotterdam geweest om na een aantal jaren in één van de bedrijven van mijn vrouw te stappen. Mijn hobby's zijn reizen en de KNVB. Op reis gaan voornamelijk naar Amerika. Binnen de KNVB ben ik jarenlang actief geweest als scheidsrechter op het veld en in de zaal, waarbij ik in de zaal ook internationaal heb gefloten. Hoogtepunt is wel het fluiten van een wedstrijd in het Feyenoord stadion en in de zaal het mogen fluiten op een wereldkampioenschap. Na een periode als bestuurslid binnen de KNVB ben ik daar nu nog ambassadeur, scheidsrechters docent en waarnemer in het betaalde voetbal, met name het talentetraject. Na jarenlang voorzitter te zijn geweest van de landelijke scheidsrechterscommissie van het zaalvoetbal ben ik nu lid van de technische staf arbitrage.

Gehuwd met Trudy en wij hebben één zoon die cardioloog is. We zijn woonachtig in Hoogerheide.

Binnen het bestuur van PaBeRo volg ik Gerrit Odink op als coördinator commissie activiteiten. Het zal zeker niet gemakkelijk zijn om Gerrit, die op dit gebied een enorme kennis heeft, op te volgen, maar ik zal mij zeker inzetten om dat zo goed mogelijk te doen, uiteraard samen met anderen die actief zijn als contactpersonen binnen diverse commissies.

Nieuwe website: www.pabero.nl

Omdat de “oude” PaBeRo-website alweer 12 jaar in de lucht was en ondertussen technisch gezien zeer gedateerd was geworden werd het tijd voor een nieuwe website met meer technische mogelijkheden. Mede door de opkomst van smartphones, tablets en grote en kleine computerschermen, maar ook door de nieuwe privacywetgeving moest de verschijningsvorm van het digitale PaBeRo-nieuws flink gemoderniseerd worden. Het bestuur van PaBeRo heeft daarom besloten budget ter beschikking te stellen voor een bedrijf dat voor ons een nieuwe website ging bouwen. Eind december 2018 kwam de nieuwe website online, maar was nog wel “UNDER CONSTRUCTION” zoals de heet. Verschillende teksten moesten nog worden aangepast, de beveiliging van de fotopagina moest nog afdoende worden geregeld, enz. Maar in de eerste week van januari 2019 was de website in zijn definitieve vorm eindelijk beschikbaar.

Binnenkort gaan twee PaBeRo-leden, te weten redactielid Ank Nieuwschepen en webmaster Gerrit Odink een cursus volgen bij het bedrijf dat de website maakte, dat ons in staat zal stellen zelfstandig op afstand bestanden bij te werken, aan te vullen of nadere wijzigingen aan te brengen. Te denken valt b.v. aan het plaatsen van de klaverjasuitslagen, de fotopagina bijwerken of de nieuwspagina actualiseren, wijzigingen in namen van de bestuurs- en commissieleden, enz.

Leden van PaBeRo kunnen de fotopagina openen door als gebruikersnaam in te vullen: pabero en als wachtwoord: 15mei1998. Externe bezoekers kunnen, nadat zij daartoe een verzoek hebben gedaan aan de webmaster, toestemming krijgen om de fotopagina te bezoeken.

Laat ons eens weten wat u van de nieuwe website vindt. Dat kan via het contactformulier op de website.

We zijn benieuwd naar uw mening!

Gerrit Odink, webmaster.

Activiteitenkalender

2

Vergaderdata en vergaderplaatsen PaBeRo 2019

Datum	Vergadering	Aantal personen	Vergader ruimte +
23 januari 10.30 – 12.00 12.00 – 13.00	Bestuurs- en Commissieve vergadering	18	B.02.23
13 maart 10.00 – 12.30	Bestuursver- gadering	6	B.02.23
27 maart 14.00 – 17.00	Algemene leden vergadering	80	Bedrijfs- restaurant
8 mei 10.00 – 12.30	Bestuursver- gadering	6	Volgt
18 september 10.30 – 11.30 11.30 – 13.00	Bestuurs- en Commissieve vergadering	18	Volgt
6 november 10.00 – 12.30	Bestuursver- gadering	6	Volgt

18 december 14.00 – 17.00	Kerst- en eindejaarbij eenkomst	100	Vermoedelijk Bedrijfs restaurant
------------------------------	---------------------------------------	-----	--

Alle vergaderingen zijn op woensdag

Overige activiteiten:

- 14 februari Klaverjassen Laan op Zuid
- 7 maart Klaverjassen Laan op Zuid
- 9 april Bowlen
- 11 april Klaverjassen Laan op Zuid
- 2 mei Klaverjassen Laan op Zuid
- 14 én 15 mei Excursie 2019
- 5 en 6 juni stadswandeling Vlaardingen
- Najaar Natuurwandeling
- Najaar Fietsen
- 5 november Bowlen

Bowlen

Er is ruimte voor nieuwe aanmeldingen, er kan door maximaal door 36 deelnemers gespeeld op zes banen. Aanmelden bij voorkeur door het sturen van een e-mail bericht aan jan.r@blijleven.eu of branmlinie@telfort.nl. De Atoll bowlingbanen zijn aan het Cor Kieboomplein te Rotterdam Feijenoord. Bereikbaar met RET lijn 23 halte Stadion Feijenoord. Gratis parkeren bij het Feijenoordstadion. Betaald parkeren op het Cor Kieboomplein. Aanvang 11.30 uur – einde 13.30 uur. De kosten van de banen zijn voor rekening van Pabero. Consumptie is verplicht op eigen rekening. U kunt na afloop van het bowlen bij Atoll de lunch gebruiken, uiteraard op eigen kosten.

Aanmelden per e-mail – vol is vol.
Linie Snoek / Jan R. Blijleven

Excursie 2019

Dit jaar gaat de reis naar midden Nederland. Op dinsdag 14 en woensdag 15 mei vertrekken de bussen van Ringelberg vanuit verschillende

opstapplaatsen te Rotterdam richting Horsens, waar wij bij de wijngaard de Kleine Heerlijkheid worden ontvangen met koffie en gebak.

Aansluitend krijgt u een rondleiding over de wijngaard en uitleg over wijn maken en de escargot-teelt.

Rond het middaguur staat er bij restaurant Moeke Mooren

een heerlijke lunch met kroket voor u klaar.

Na de lunch gaan we aan boord van de Sluizer voor een rondvaart door recreatiegebied de Gouden Ham. De tocht gaat verder over de Maas en we passeren de historische plaatsjes Maasbommel, Megen en Appeltern. De kapitein geeft tijdens deze vaartocht uitleg over de bezienswaardigheden.

Vervolgens rijden we via een toeristische route naar Sleeuwijk waar een drie gangen diner bij de bistro de Heerlijkheid zal worden geserveerd, inclusief twee consumpties.

Rond ± 20.00 uur is iedereen weer terug op opstapplaats en hopelijk kunnen wij dan terugkijken op twee geslaagde excursiedagen.

De eigen bijdrage voor deze dag is vastgesteld op € 22,50 per Pabero-lid. In de maand maart 2019 ontvangt u per brief of e-mail meer specifieke informatie over deze dagen.

De excursiecommissie hoopt u allen weer een leuke dag te bezorgen, waarin alle ruimte is om elkaar te ontmoeten en gezellig bij te kletsen/praten

De excursiecommissie,

Gonny Lathouwers en Teo Oortman

Stadswandeling/museumbezoek

De commissie Stadswandeling en Museumbezoek heeft voor 2019 als bestemming Vlaardingen gekozen en wel op: woensdag 5 én donderdag 6 juni 2019.

We beginnen de dag met koffie/thee, met iets lekkers erbij, in de Watertoren.

Deze Watertoren in Vlaardingen is gerestaureerd en sinds 1 september 2018 opengesteld voor publiek.

Hier krijgen we een rondleiding waarbij de gids ons de geschiedenis van de watertoren(s), en het gebruik ervan zal uitleggen.

Na een korte wandeling door 't Hof (Park) gebruiken we de lunch in "het Pannenkoekenhuis".

Na de lunch worden we door een stadsgids opgehaald voor een rondleiding door het Oude Centrum van Vlaardingen met zijn rijke Visserij verleden, wat nog steeds zichtbaar is bij diverse rijksmonumenten. De gids gaat ons hier meer over vertellen.

Na de stadswandeling worden we weer teruggebracht naar "het Pannenkoekenhuis" waar we de dag omstreeks 15.15-15.30 uur willen afsluiten met koffie/thee.

Over enige tijd ontvangt u een e-mail met meer informatie en kunt u zich hiervoor aanmelden.

We hopen u te mogen begroeten op 5 of 6 juni 2019.

Met een hartelijke groet,
de commissie Stadswandeling / Museumbezoek,

Ed Westerhof en Andrea Vink.

Mijn loopbaan versie 3.0 (deel 3)

In de vorige twee nummers van Pabero-nieuws stond het eerste en het tweede deel van de loopbaan van Cor Overkamp. In het tweede deel eindigde hij door te vertellen dat hij ging beginnen bij het Ministerie van Financiën. In dit gedeelte gaat hij verder met zijn verhaal, Zoals ik aan het slot van deel 2 in de vorige Pabero-nieuws al vertelde, was ik voor mijn eerste ministerie-dag aangekomen bij Oranjestraat nummer 10 in Den Haag, de Directie Douane. Een zoals ik aan het slot van deel 2 in de vorige Pabero reeds opmerkte statig pand als dependance van het naburige hoofdgebouw van het ministerie op de Kneuterdijk. Het werd zoals verwacht een dag vol kennismaking, allereerst met de grote douanebaas de heer Bakker en zijn adjunct-directeur de heer Everts. Van laatstgenoemde hoorde ik wat voorlopig mijn werkveld zou zijn, namelijk de afdeling Douanewaarde, gevestigd tweehoog-achter. Daar trof ik heer Andries, een man die op zeer luide toon zijn evangelie over de douanewaarde van goederen-bij-invoer verdedigde, de zogenaamde “normale prijs”. Dat is voor invoeraangiften een belangrijk begrip, want op basis daarvan worden de te betalen douanerechten vastgesteld.

Andries had minstens 2 bijzondere dingen, namelijk zijn bijnaam bij de collega's in het land, en vervolgens zijn hoge vochtigheidsgraad. Die bijnaam was “de vlees geworden normale prijs”, vanwege de grote verve waarmee hij het begrip “normale prijs” verdedigde. Bij die verdediging kwam er naast zijn stevige geluidsvolume zoveel vochtvrij, dat je om droog te blijven niet bij hem in de buurt moest zijn want in zijn gloedvolle betoog sproeide hij ruimschoots met zijn speeksel. Als zijn enige

teamlid en kamergenoot, ging ik daar al heel snel rekening mee houden.

In zijn dagelijkse enthousiasme kwam het ook nog wel eens tot krachttermen. Ik maakte Andries wel duidelijk dat vloeken mij niet aanstond. Die boodschap begreep hij per omgaande want toen hij korte tijd later in gesprek met een bezoeker in de herhaling dreigde te vallen, stopte hij halverwege, wees naar mij en zei: "Oh ja, van hem mag ik niet vloeken."

Als leermeester was Andries voor mij prima, en daarnaast een goede gids door Den Haag. Bovendien was hij ook een groot verteller over allerlei. Zoals over zijn dochter die in de jeugdzorg werkte en af en toe een van haar pupillen voor een weekend mee naar huis bracht. Zo'n pupil was op een dag een jongen van een jaar of 15, die te kennen gaf dat hij voor de familie wel een traktatie wilde halen. Hij kreeg geld mee, en bracht een uurtje later zijn aankoop thuis: 42 ballen gehakt, gebraden en al..... Zoals gezegd, Andries leerde mij Den Haag kennen. Hij zorgde niet alleen voor een goed plaatsje op Prinsjesdag, maar ook voor bezoek aan lunchconcerten, exposities en andere Haagse evenementen. Kortom: ik had het goed bij Andries. Dat van die Prinsjesdagplaats kon hij alleen thuis niet vertellen, zei hij. Zelf was hij al behoorlijk socialistisch getint, maar zijn vrouw was nog veel feller het "rood" toegedaan. Dan ging je natuurlijk niet naar een rondrit van de koningin kijken.

Een van de vele dingen die Andries mij leerde was de zogenaamde "parafenronde" van het ministerie. Die was belangrijk, want voor vrijwel alle uitgaande brieven en aanschrijvingen moest binnen het ministerie aan alle mogelijk betrokken directies een medeparaaf als akkoord worden gevraagd. Pas als alle parafen op het omslagvel waren verzameld, ging het stuk naar de typekamer ter verzending. Wel ingewikkeld maar in ieder geval solide.

Hoofddoel daarvan was een consistent beleid zodat iedere belanghebbende kon rekenen op duidelijke gedragslijnen van de overheid.

Dat het in onze ministeriedependance aan humor niet ontbrak, daar zorgde onder andere de vaste portier wel voor. Op een goede dag kwamen 2 bezoekers voor een gemaakte afspraak en zij meldden zich bij hem. Hij kende ze al wel van voorgaande bezoeken. Er ontbrak echter nog iemand, namelijk: hun gastheer. Die kwam uit Rotterdam en miste nogal vaak zijn trein. Zo ook die ochtend. Geen nood, want de portier zette de heren vast in de spreekkamer, beneden op de begane grond aan de straatzijde. Hij schoof ook het raam daarvan omhoog. En ja, na enige tijd arriveerde de gastheer. De portier maakte hem duidelijk dat zijn bezoek er al was en ook dat het raam van de spreekkamer voor hem open stond. Hilariteit bij de gasten, toen ze eerst de tas en even later hun gastheer door het raam naar binnen zagen komen. Ook dat kon gebeuren op dit duidelijk toch niet zo saaie ministerie.

Een aantal maanden later kwam de grote verhuizing naar het nieuwe gebouw aan de Korte Voorhout, waarbij het hele ministerie inclusief Directie Douane in één gebouw belandde. Bij die gelegenheid kreeg iedere nieuwe bewoner de kans voor zijn/haar nieuwe kamer 2 kunstwerken uit te kiezen. Die keuze kon je doen uit de voorraad van de Regeling Contraprestatie (een overheidsregeling waardoor kunstenaars hun niet-verkochte kunstproducten tegen vergoeding toch kwijt konden). Vaak was dat een onbeduidend schilderij of ander handwerk. Maar bij mijn bezoek aan het magazijn bleek ook nog een tamelijk groot miniatuurkanon beschikbaar. Daar viel ik op. Met wat kruit en een propje in de loop kon je er zelfs nog echt mee vuren! Ik tekende de uitleen bon en het kanon werd binnengedragen en in

de vensterbank van mijn kamer geplaatst. Mijn vreugde daarover werd echter al de volgende dag gedempt toen de uitleen-chef handenwrijvend binnenkwam om het kanon terug te halen. Reden: het was alleen bestemd voor mensen in de beter bewaakte vleugel van het gebouw. Spontaan maakte ik de man duidelijk dat in mijn ogen de pas gesloten leenovereenkomst voor lange termijn gold. De man had daar niet van terug, draaide om en vertrok, overigens niet meer handenwrijvend. . Ik heb hem nooit meer gezien, en het kanon bleef "mijn" kanon tot weer een reorganisatie. En die kwam snel.

Mijn nieuwe taak werd om te zorgen voor het Douanetarief, een boekwerk met daarin een goederennaamlijst. Eerst maar wat verduidelijken over dat Douanetarief, een internationaal boekwerk voor het indelen van alle soorten goederen. Dat indelen moet gebeuren volgens in Brussel afgesproken regels. Die regels moeten in alle EU/EEG-lidstaten op uniforme wijze worden toegepast. Als aangever van in te voeren of uit te voeren goederen moet je de juiste indelingsplaats vinden voor je goederen in dat Douanetarief. Als dat gelukt is vind je daarbij alle bij de invoer/uitvoer behorende tarieven en andere verplichtingen. Bij die plaats staat een tariefpostnummer en je vindt daarbij onder andere hoeveel belasting er moet worden betaald. De aangevers vermelden dat nummer in hun aangiften en de douane controleert die. Logisch is dat een handelaar zoekt naar de post met de laagste belasting en de douane naar de juiste belasting. Niet vreemd dan dat daarover nogal eens meningsverschil is. Soms zelfs komt de rechter daaraan te pas. Twijfelgevallen en nieuwe soorten goederen konden in Brussel aan het Tariefcomité worden voorgelegd. In dat comité kreeg ook ik een plaatsje. Goed gevoel gat dat, om Nederland te vertegenwoordigen op het internationale podium.

Bij mijn nieuwe taak hoorde ook een nieuwe chef: hij heette Frits, een echte Haagse heer, die zelfs zomers voorzien kon zijn van zwarte hoed en witte shawl, Hij was heel taalklassiek en -stijlvast bij het maken van voorschriften voor de dienst. Mijn eigen veel jongere taalinbreng maakte bij hem geen kans. Nee, als ministerie moest je stabiel zijn en vasthouden aan de al jaren bestaande vormen, aldus Frits. En zo wijzigde aan taal en stijl van de douanepublicaties onder het Frits-bewind dus niets. Frits bewoonde in Den Haag een appartement met uitzicht op zee, vertelde hij. Toen ik na enige tijd bij hem thuis werd uitgenodigd, maakte ik met dat uitzicht kennis. En ja, hij had gelijk. Je moest dan wel op de bovenétage op een stoel gaan staan, en dan zag je tussen allerlei daken door net een puntje Noordzee... Ik denk dat je dat best Haags chauvinisme mag noemen. Maar Frits had ook andere eigenschappen. Zo kon hem persoonlijke moed niet ontzegd worden, want met zijn 60+ jaren achtervolgde hij, kort na mijn komst, over een steiger naast zijn woning een insluiper. Helaas zonder de man te vatten, want die was een stukje sneller. En ik wil niet nalaten te vertellen dat hij en "zijn Overkampje" het goed met elkaar konden vinden.

Mijn deelname namens Nederland aan dat comité ging vooral over kleding en textiel. Na voorbespreking op het ministerie ging ik dan met de opdracht om een bepaalde tariefpostindeling na te streven naar de "grote" EEG-vergadering. Die vond eerst plaats in het van de tv bekende hoofdgebouw Schuman, en later elders in Brussel in dezelfde buurt. Je voelde je wel heel wat, gezeten achter een microfoon in een grote zaal (ook al bekend via de tv) en bij je microfoon het bordje "Nederland" op tafel. Als je namens Nederland opmerkingen of mededelingen had, hoefde je alleen dat bordje op z'n zijkant overeind te plaatsen, en dan kreeg je

van de voorzitter het woord. Het ging er in het Comité om, alle mogelijke standpunten tot één eindconclusie en -tekst te brengen. En je vond natuurlijk je eigen nationale standpunt het beste. Zulke besprekingen konden wel eens lang duren, vaak zelfs een aantal dagen.

Brusselwerk had toch wel voordelen, ontdekte ik. Behalve dan de gelegenheid om de stad te leren kennen (waarvan ik veel gehoord had maar nog niets gezien), gaf het ook de gelegenheid voor contact met de buitenlandse collega's. Daar heb ik in de loop van de tijd veel nut van ondervonden. Je kon natuurlijk 's avonds na de vergadering je terugtrekken op je hotelkamer, maar ik vond het beter om in zo'n vergaderweek aan relaties te bouwen met de collega's van andere lidstaten. Dat laatste heb ik altijd wel nagestreefd, en met goede resultaten. Vooral later in het comité Algemene Douanezaken merkte ik dat. Beter dan maar alleen de hele avond op je hotelkamer te gaan zitten. Het schiep banden met voordelen. Als je collega's later nodig had, of zij jou, dan ging dat gemakkelijker per telefoon met mensen die je kende Sneller en directer dan met formulieren of brieven. Zowel hier als in mijn voorgaande ministerie-afdeling ging het er in de onderlinge verhoudingen heel stijlvol aan toe. Iedereen was "meneer" of "mevrouw". Natuurlijk groeiden er in de loop van de tijd wel wat "jijtjes en joutjes" tussen de collega's, maar dat duurde, zeker tussen hoger en lager, nog wel even. Groot was mijn verbazing dan ook tijdens een parafenronde bij de Directie Wetgeving Douane. Als nieuweling kwam ik terecht bij de directeur, die mij bij het binnenkomen begroette met "Ik heet Jan, en hoe heet jij?" Zo kon het dus ook in die tijd op dat deftige Ministerie van Financiën.

We hoefden niet zo lang te wachten op de volgende reorganisatie. Dat was toen al, en nu nog steeds niets nieuws onder de zon. Voor mij werd het de Afdeling

Algemene Douanezaken, met als opperhoofd de plaatsvervangende directeur Douane, de heer Everts. Een nieuwe kamer met als kamergenoot collega Piet. Hij ging vooral over het samenspel van de douane en de andere grensbewakers, de Koninklijke Marechaussee. Zelf werd ik belast met allerlei uiteenlopende problemen. Dat begon al met een telefoontje van importeur Mercedes Benz. Zij ondervonden veel concurrentie van importauto's die ver onder hun waarde bij de douaneposten werden aangeboden. De oorzaak daarvan was volgens Mercedes dat onze collega's bij het controleren bepaalde dure onderdelen niet onderkenden, zoals de toen nog vrij nieuwe en prijzige airco's. De betrokken aangevers meldden dan de hoge waarde daarvan niet in hun aangiften. Mercedes ondervond dat als valse concurrentie en wilde graag mappen met documentatie leveren aan de voor auto's aangewezen douaneposten. Daar zag ik wel wat in, alleen al voor de technische ondersteuning. Mijn revolutionaire gedachte om van die hulp gebruik te gaan maken, werd na enig slikken door het ministerie aangenomen, en ik moet zeggen: dat heeft wel goed gewerkt. Tot de volgende truc, natuurlijk.

Oh ja, nog even mijn toenmalige sectorbaas voorstellen: mr. Theo de Jong, een befaamde naam binnen de dienst. Alleen al omdat hij in bijna alle vergaderingen en redevoeringen wel plaats vond voor zijn stereotype kreet: "Dat is bij de wilde boskonijnen af!". Maar hij was ook een man van gezag voor de collega's in de dienst. Zij deden vaak een beroep op zijn grote kennis en tactiek. Zo meldde zich op een dag bij hem een Rotterdamse collega die zich in het nauw gedreven voelde door de bekende grote oliemaatschappijen. In de eerdere geschiedenis hadden die bedrijven kans gezien om van een Rotterdamse voormalige inspecteur een brief te krijgen waardoor productieverliezen spontaan in mindering

mochten worden gebracht op de te betalen verschuldigde douanerechten. Die brief was bekend geworden onder de naam "Brief Post". Zodra de douane probeerde de afspraak daarin te herroepen, verwezen alle oliemaatschappijen naar de "Brief Post". En dat ging uiteindelijk over langere tijd en mede daardoor over geweldige bedragen. "Theo, Help!" riep Rotterdam, en dat beloofde Theo. Als zijn adjudant volgde ik hem naar de eerste olie-bijeenkomst. De olie-kopstukken bleven daar eendrachtig wijzen op "hun" Brief-Post. Alles werd door Theo in een chronologisch rijtje geplaatst en een vervolgbijeenkomst werd op de agenda gezet. Weer alle kopstukken bijeen, en al direct na de opening ging een hand van de belangrijkste oliefiguur omhoog. De man deelde heel blij mee dat daar toch de "Brief-Post" lag. Hij en met hem de hele groep oliemannen werd in Theo's weerwoord meteen uitgeschakeld. Die riep met stentorstem de zaal in: "Meneer Jansen, heel terecht noemt u de brief "Post", en ik hoef u natuurlijk niet te vertellen dat Post betekent "voorbij". Er werd spontaan gelachen en het probleem was uit de wereld. De oliefanaten betaalden alsnog de flinke rekening.

Ook hoorde bij deze afdeling vrij veel buitenlands contact, en dat begon voor mij al gauw. Het was de andere EG=lidstaten opgevallen dat we op Schiphol regelmatig succes boekten met vondsten drugs in de reizigersbagage. De opsporingsmiddelen waren toen nog maar in een beginstadium, en toch was het op Schiphol vaak raak. In Brussel was dat al wel bekend en mijn voorgangers in het Comité Algemeen hadden er geen geheim van gemaakt hoe dat lukte: Nederland had een prima opleiding voor de honden en hun begeleiders. Wie wel eens het Australische tv-programma Border Control heeft gezien, weet hoe dat globaal werkt. Overigens was en is Australië altijd al ver voor andere landen uit geweest

met opsporingsmiddelen en -aanpak. De andere lidstaten werden door ons uitgenodigd om met onze honden kennis te maken, en op een goede dag ging ik met een bus vol internationale collega's naar Schiphol. Buitenlandse bewondering kwam er, omdat de honden zelfs lopend over de lopende banden met koffers hun werk deden. Bij mij was die bewondering wat minder, nadat een speurhond in zijn fanatisme met zijn "betonnen" kop tegen mijn knie botste. De pijnlijke herinnering daaraan duurde bijna een jaar en werd daarmee voor mij onvergetelijk.

De te behandelen zaken waren heel veelkleurig. Het varieerde van besluiten over het lot van inbeslaggenomen vervoermiddelen tot het al dan niet oprichten in ons land van een nieuw soort douane-entrepot, namelijk "grensoverschrijdende entrepots", en later nog "vrije zones met administratieve controle". Ook het invoeren van het Enig Document werd een belangrijk deel van mijn taak en afspraken voor controle op de internationale koeriers. Bijzonder voor mij was het van de grond krijgen van internationale samenwerking tussen de zeevarende douanediensten van Frankrijk, Engeland en ons land. Kortom, een douanewereld vol verrassende aanpakpunten.

Laat ik beginnen bij de inbeslaggenomen vervoermiddelen. Wat doe je bijvoorbeeld met een inbeslaggenomen boot. Dat ging bijvoorbeeld om een bij smokkel betrokken vissersboot waar onderin de schoorsteen een kunstig verborgen bergplaats was aangetroffen. Wel leeg, maar op grond van de wet was het schip verbeurdverklaard. Nadat het een grondige gerepareerde schoorsteen heeft gekregen, is het daarna door het Rijk verkocht. Een vergelijkbare herstelreparatie onderging onder douanetoezicht een auto. Bij aanhouding bleek daarin een geheime bergplaats gevuld te zijn met bijbels voor het toenmalige Oostblok. Die auto

werd later aan de eigenaar teruggegeven, met de mededeling dat dit nooit meer voor herhaling vatbaar was. De contacten met de Engelse douane kwamen in een versnelling toen ik gewaarwerd dat Engeland en Frankrijk elkaar informeerden wanneer een van drugsmokkel verdacht schip onze Noordzee op kwam. Zo was het voorgekomen dat in Libanon zo'n schip werd gesignaleerd. De Franse luchtdouane (jaja!!) volgde de boot tijdens zijn vaart door de Middellandse Zee, en wist dus dat via Gibraltar de koers noord werd ingezet. Dus pikten ze het schip weer op toen het de Golf van Biskaje binnen voer. Het ging echter hun neus voorbij, richting Engeland. Dankzij hun collegiale gevoel waarschuwden ze toen de Engelsen. Daaruit ontstond een samenwerking, die genoemd werd in een op ons ministerie gehouden vergadering van EG-landen. Ik vroeg me daar af wat er zou gebeuren als zo'n boot ook Engeland niet zou aandoen maar verder op onze Noordzee zou verdwijnen. Daarom meldde ik ons aan voor een contact-netwerk. Om te beginnen werd onderling bezoek van douanevaartuigen tussen Engeland en Nederland afgesproken, en zo kwam het dat eerst een Engelse douaneboot in Amsterdam arriveerde en een poosje later onze Zeevalk met mij aan boord naar Engeland vertrok. Helaas, windkracht 7 tot 8 met een geweldige zij-deining vanuit het Kanaal. Ik zag nog net Hoek van Holland verdwijnen, waarna ik zeeziek urenlang op het sloopstoilet belandde. Urenlang, tot aan de overkant! Toen eindelijk de deining verdween ben ik weer in de bemande wereld teruggekeerd. De Engelsen die ons 5 mijl buitengaats zouden opwachten, lieten weten dat de storm hen maar 1 mijl toeliet. Na een poos zagen we een stuk of 3 witte petten uit de golven komen. Dat waren onze collega's van de overkant. Zij stonden zelfs buiten, bovenop de stuurhut. Mijn eerste zeeziek-ervaring zat er

gelukkig nu op. Met 3 bezoekdagen en nog wat Engelse demonstraties keerden we naar Holland terug. De samenwerking was afgesproken!

Later, bij acties rond de internationale koeriers, ben ik mijn collega's weer tegen gekomen, want niet alleen PostNL, maar ook UPS, DHL en tal van andere koeriers vonden snelheid in hun werk heel belangrijk. Zij bundelden zich en gingen zo de douane te lijf. Ook dat hoorde bij mijn afdeling Algemeen. De bedrijven voelden zich teveel geremd door de douanecontroles. Zij klaagden in Brussel over belemmering van hun doorstromingsnelheid en over ongelijke douanebehandeling. En zo kwam het tot een brief van de Europese Commissie met het verzoek om deel te nemen aan afstemmingsoverleg. Het begon voor mij met eerst een bezoek aan de diverse koerierslocaties in Nederland. Natuurlijk was er weinig bereidheid aan de koerierskant om zich bij de douane aan te passen. Zelf waren we ook niet zo enthousiast om deze "smokkelaars" te gaan faciliteren. Maar op den duur kwam er een afspraak na beperkte tegemoetkoming. Zij zouden de hen beschikbare voor-info gaan aanleveren, en ook van onze kant lieten we enige welwillendheid blijken. De info-kwaliteit vooraf van bepaalde koeriers gaf ons daarin wel enige ruimte. Met de Nederlandse zienswijze konden we via Brussel in de andere lidstaten terecht. Onder die vlag werden locaties en werkmethoden bezocht in diverse lidstaten. Zo ook op Londen-Heathrow waar ik vond dat het personeel er nogal onguur uitzag. Lag waarschijnlijk aan mij, want de collega's waren toch wel tevreden met een meer-uniforme controle-aanpak. In ieder geval heb ik jarenlang geen klachten over de gemaakte afspraken en werkwijze meer gekregen.

Over de opslag van goederen onder douaneverband volgden de verschillende expedities elkaar nogal snel op. Tijdens een seminar in het Duitse Munster, dat is de stad

waarover de voorzitter in herinnering bracht dat heel lang geleden in ons vergadergebouw het einde van de 80-jarige oorlog werd getekend. Daarom werden de delegaties van Spanje en Nederland nogmaals uitgenodigd om dit feit door elkaar de hand te schudden nog eens te bevestigen. Aldus gedaan. Het vervolg van de samenkomst ging wat minder soepel. Sprekend over gelijke douanebehandeling door de lidstaten, zou een Duits douane-entrepot worden bezocht. De bus kwam voor en zo'n 25 douanecollega's stapten in voor een tocht van circa 1 uur, onder leiding van de Duitse opper-toezichthouder. Maar bij aankomst was er enige verwarring. Op de te bezoeken locatie was er wel een goederenopslag, maar die had met douane niets te maken. Blamage voor onze gids, maar daar moet je verder maar niet over mopperen. De middag werd toen maar een toeristisch gebeuren, want ook daarvoor kun je in Munster heel goed terecht.

Over douane-opslag gesproken, daarover ging ook een ander seminar van de Duitse douane. Dat werd gehouden op een douaneschool ergens ten zuiden van Berlijn. De locatie was berucht uit de tijd van het IJzeren Gordijn. Er was toen een hoofdkwartier gevestigd van de Oost-Duitse grenspolitie. Het seminar duurde een hele week, en Nederland was daarvoor ook uitgenodigd. In die periode speelde het probleem van de vrije zones, in de haven van Hamburg zelfs een hele grote vrije zone. Daar waren goederenbehandelingen toegelaten die op grond van de communautaire wetgeving naar mijn mening niet konden. Want als zij iets zouden toestaan waar wij afwezen, zou er sprake zijn van rechtsongelijkheid. Dag 3 kwamen de behandelingen aan de orde. Net als op school stak ik mijn hand op en kreeg mijn kans over de eerste behandeling mijn standpunt te geven. Ik startte met "Ich habe ein Märchen gehört.", (ik heb een sprookje gehoord) en deed

mijn verhaal. Toezegging volgde dat naar de juistheid zou worden gekeken. Dag 4: "Ich habe nog ein Märchen gehört!". Ook dat zou worden nagegaan. Dag 5: In de trein terug naar Berlijn met achter mij een stuk of 10 Duitse collega's, luid roepend: "Wir haben ein Märchen gehört!!!!!" Best leuk om zo voor je Nederlandse belang op te komen. En weer kwam er een reorganisatie. Daarbij werd de Directie Douane uit huis geplaatst. De wetgevende douane bleef op het ministerie achter, de uitvoerende douane verhuisde. En zo kwam ik weer in de plaats waar mijn douaneleven ooit begon: Rotterdam. Deze keer niet in de haven zelf, maar wel dicht erbij. Directie Douane kwam terecht op de Kop van Zuid. En ikzelf? Op de 12^e verdieping, met uitzicht op de Erasmusbrug. Mijn loopbaan was nog niet afgelopen en werd nog een jaar of 8 vervolgd. Daarom: tot volgende keer!

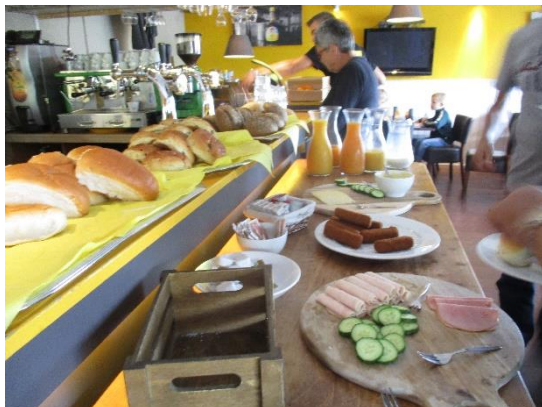
Verslag fietstocht 2018

De weersvooruitzichten voor woensdag 12 september waren gunstig, maar toen het zo ver was begon de dag toch met een miezerig regentje. Het leek het enige minpuntje van de dag te worden. Om tien uur (en sommige zelfs eerder!) was iedereen, die zich voor deze fietstocht hadden aangemeld, aanwezig in café 't Wapen van Maaslant. Gezamenlijk hebben we hier koffiegedronken met traditiegetouw met appeltaart en voor diegene die dat wilde met slagroom. Na de koffie was het dan toch zover om te vertrekken. Het was droog en de zon probeerde door het wolkendek heen te breken. Twee vrijwilligers die achteraan wilde rijden kregen voor de veiligheid van de groep een rood hesje aan, zo ook de vliegende keep, die bij kruispunten het verkeer probeerde te waarschuwen om een veilige overgang voor de rest te creëren. Al snel werd het commando aan de voorfietser gegeven om het wat rustiger aan te doen! De laatsten konden het tempo niet volgen, of schoon we zeker niet sneller dan zo'n 15 km per uur reden! Maar het eerste (fiets-)pad kende enkele smalle doorgangen. Het nieuwe Oranjepad langs de spoordijk richting Hoek van Holland was stil en verlaten. Ook de spoorbaan waar al bijna een jaar een metro had moeten rijden was geen activiteit te

zien! Bij een gevaarlijke kruising (aangegeven op de aan de deelnemers gegeven routebeschrijving) gebeurde het toch wat niemand wilde. Onze vliegende keep hield op het kruispunt het verkeer tegen, maar door miscommunicatie in de groep stopte toch een enkeling en reed men tegen elkaar met als gevolg dat de nestor van de groep viel en

zijn eigen vrouw in zijn val meenam.
De

vrachtwagenchauffeur die als eerste in de rij stond te wachten was ook als eerste erbij om de gevallenen op de been te helpen. Maar mevrouw Jacobi bleef liggen! Ze kon niet opstaan! Het ergste deed ons vermoeden, maar gelukkig viel alles mee. Een kapotte (regen-)broek voor Klaas Jacobi en een toch wel een geschrokken echtgenote. Nadat ze weer op de been was kon ze alles normaal bewegen en was ze verder helder van geest! We konden na dit oponthoud onze weg vervolgen. Halverwege onze fietstocht wachtte bij Hé Pannenkoek in 's-Gravenzande onze lunch. Deze werd in buffetvorm gegeven. Eenieder kon daardoor kiezen wat men wilde. Ook aan de croquet was gedacht. Voor de koffie en of thee moest men even aan het buffet naar vragen. Maar melk en een sapje kon men zelf (naar behoefte) inschenken. Na de maaltijd startte we met goede moed verder. De zon scheen en we hadden nog een paar

vervelende passages te overbruggen. Maar nog voor die (vervelende) passage was de groep plots in tweeën gesplitst! Door een plotselinge regenbui stopten enkele deelnemers om hun regenkleding aan te trekken en dat was bij de voorfietser niet onmiddellijk bekend. Tot een telefoontje hem tot de orde riep en moest wachten op de achterblijvers. Bij de “vervelende” passage (opbrekingen bij de Veilingweg en wegomlegging aldaar) bleef de groep goed en veilig bij elkaar. Het laatste deel van de route verliep (naar wat ik later hoorde) toch ook niet geheel vlekkeloos. Maar aan het eind van de route was toch weer iedereen bij elkaar en konden we gezamenlijk nog een afzakkertje nemen.

De eerste stappen van Ank bij de douane

Ik was 18 en woonachtig in Emmen, toen ik een wervende tekst las om douaneambtenaar te worden. O.a door zinssneden als: Buiten willen werken’, op ‘grote luchthavens’ en ‘veel afwisseling’. Ook vrouwen konden solliciteren als visiteuse. Zij zouden te werk worden gesteld op de luchthavens. Mijn vriendin Riny, een paar ouder, leek het ook wel wat. Wij zagen ons wel samen op kamers gaan en richting Schiphol verhuizen. Het avontuur en de wereld van Pall Mall lokte ons!

Wij hebben dus beiden gesolliciteerd. Al snel werden we voor het maken van een test uitgenodigd in Winschoten. Die test betrof onze algemene ontwikkeling. Daarop scoorden we gelukkig allebei voldoende. Dus door naar de volgende ronde.

Een gesprek met een commissie bestaande uit 3 wijze mannen. Ze stelden rare vragen. Althans dat vond ik!

Bijvoorbeeld; wat zie je als je boven een woestijn vliegt?
Ik kon niets anders bedenken dan; Gele zandheuvels.
Mijn vriendin werd afgewezen, en u raadt het al, ik was door naar de volgende ronde; een medische keuring.
Ik had 'A' gezegd en vond, ook toen mijn vriendin was afgewezen, dat ik ook 'B' moest zeggen.
En ik werd goedgekeurd, met een aantekening. Na een halfjaar zou een herkeuring plaatsvinden, omdat ik een hernia had gehad op mijn 17de.
En ik werd geplaatst in Rotterdam, en naar later bleek, niet op Zestienhoven, het vliegveld, maar in de haven.
1 Maart 1974 begon mijn loopbaan bij de douane. Als één van de twee eerste dames in de Rotterdamse haven.
Nooit ben ik die eerste dag vergeten. Ik moest me melden op de Puntegaaistraat, alwaar de beëdiging zou plaatsvinden.
Toen ik de bedrijfskantine binnenkwam zag ik enkel mannen, en ik dacht dat ik het enige meisje was.
Alle 80 aanwezigen moesten de eed of belofte afleggen, nadat ons was uitgelegd waar het om ging, en wat het verschil was.
En even later werd me gevraagd mee te gaan naar het hoofd van de Inspectie. Toen bleek er nog een meisje aanwezig: Manni Sloots.
Wij werden door diverse gangen geloodst. Eenmaal bij de inspecteur werden we op onze bijzondere positie gewezen: dat men geen vrouwen gewend was in de haven, en dat we ons netjes moesten kleden. We zouden immers dienstdoen aan een loket, dus geen te korte rok, of een te laag uitgesneden truitje! Wij deden voorlopig dienst in onze burgerkleding.
Werden onze mannelijke collega's al snel in een uniform gehesen, dat heeft voor ons nog bijna een jaar geduurd!

Huisvesting in Rotterdam in de 70-er jaren

In de 70-tiger jaren van de vorige eeuw gaan werken bij de douane in Rotterdam, en op grote afstand wonen, betekende in veel gevallen voor de nieuwkomers dat je voor door de weeks een kosthuis of kamer zocht, en in de weekenden naar huis ging.

Ik kon in 1974 aanvankelijk bij oud-buren uit Emmen logeren, en was van plan om van daaruit naar geschikt onderdak te zoeken.

De dienst was daarin zéér behulpzaam. Zij zocht actief naar goede, nette kosthuizen. O.a. door de advertenties in lokale bladen door te spitten en op huisbezoek te gaan. Na de beëdiging werd door de stafmedewerkers van de Inspectie I&A aan alle 80 aanwezigen gevraagd of men nog gehuisvest moest worden.

Ik had daar wel oren naar, en sloot me snel aan bij het rijtje, want mijn voorlopige logeeradres was niet optimaal. Ik sliep bij de dochter des huizes op de kamer, in een stapelbed. Prima voor eventjes, maar voor langere tijd ongeschikt.

De stafmedewerker, de onvergetelijke heer Roedema, had een lijstje met adressen. Zo waren er een 8-tal kamers beschikbaar in de 'verpleegstersflat' van het Havenziekenhuis aan de Oostmolenwerf. Die kamers waren eigenlijk al vergeven, maar Manni en ik opteerden er toch voor.

De heer Roedema zag wel kansen, en nam ons mee naar de directrice van de verpleegstersflat. We raakten in gesprek, en ja hoor, ook wij kregen daar een kamer.

Zeker achteraf gezien, waren we spekkopers. Een eigen kamer(tje), mét douchecabine, kast, bureautje, bed en beddengoed, een fauteuil, en een bureaustoel. Toiletten

en keukenblok waren op de gang. Beneden een tv-kamer en sociëteit.

Eten deed je in het bedrijfsrestaurant. Er werd gekookt door een professionele kok, en ik vond het altijd lekker.

En je had natuurlijk aanspraak. Véél leeftijdsgenoten, mannen en vrouwen. Uiteraard veel mensen die werkzaam waren in het ziekenhuis, maar ook politieagenten en douaneambtenaren.

Héél gezellig was het er. Voor velen was er één maar. Beneden was er dag en nacht een portier als waakhond. Elk bezoek moest worden aangemeld en afgehaald. En uiterlijk om 23:00 uur, na persoonlijke afmelding, weer vertrokken zijn.

Het bedrag voor kost en inwoning viel mee. 350 Gulden per maand. Zeker als je in ogeschouw neemt dat er ook een collega was die 400 gulden betaalde voor een sobere zolderkamer, waar het warme eten 's avonds op de trap werd gezet, en hij eens per week gebruik mocht maken van de badkamer.

Volgens mij bestond er een minder flatteuze bijnaam voor de flat, maar die weet ik niet meer.....

Ank Nieuwschepen.

Beslag met een staartje, maar niet voor oliebollen

Rond de kerst en oud en nieuw was het gewoonlijk een rustige periode op het ontvangkantoor veel collega's hadden verlof opgenomen dus een uitstekende tijd om achterstallige zaken op te ruimen.

Echter deze keer liep alles anders, Het fraudeteam een gezamenlijke opzet van Ondernemingen 1 en 2 (later helaas verdwenen) had een aantal koppelbazen uit de

Balkan die een BV hadden opgericht om te frauderen gepakt.

Men was bang dat geld zo snel als kon naar de Balkan weggesluisd zou worden, nu hun controle afgerond was met als resultaat een flink aantal te betalen hoge aanslagen.

Of de ontvanger er nog wat aan kon doen 2 dagen voor kerstmis, gelukkig had men alle debiteuren met adres kunnen achterhalen en genoteerd dat scheelde tijd en extra werk. De enige mogelijkheid was een zogenaamd beslag onder derden te leggen bij de diverse debiteuren (bij een dergelijk beslag kan de beslagene alleen bevrijdend betalen aan de beslaglegger).

Maar voor de zaak ging draaien, eerst contact opgenomen met de chef deurwaarder of hij mensen genoeg had om 20 BOD's (Beslag Onder Derden) te leggen en te betekenen. Zijn eerste vraag was heb jij koorts of zo? De situatie uitgelegd en ik kreeg de toezegging dat het geregeld kon worden op de dag voor Kerstmis. Dus samen met de aanwezige mensen van de administratie hard aan de slag om de 20 beslagen uit te vaardigen, het was alle zeilen bij maar uiteindelijk kon ik ze bij de deurwaarderij afleveren. De volgende dag werden alle beslagen gelegd bij de debiteuren en betekend bij onze vrienden van de Balkan en hun BV. Zaak klaar en rustig kerstmis vieren dacht iedereen.

Kerstmis was voor bij en de eerste werkdag na de Kerst, belde de bode mij, met de mededeling er staat een gerechtsdeurwaarder hier voor de ontvanger, ik grapte nog we hebben zelf hele goede deurwaarders dus niet nodig. Nee, hij heeft stukken te betekenen over XX BV was het antwoord. Dus de deurwaarder ontvangen met de stukken die hij te betekenen had. Wat bleek er was een kortgeding aangekondigd op oudejaarsdag, tegen de Ontvanger namens XX BV, omdat deze zonder de

vereiste toestemming van het Ministerie van Financiën, zoals vereist een bedrijf heeft stil gelegd. Met de eis alle beslagen onmiddellijk op te doen heffen.

Het desbetreffende wetsartikel was mij wel bekend, echter ik met mijn douane achtergrond, dacht in al mijn onschuld, je legt een bedrijf pas stil als je er een slot op hangt en iedereen naar huis stuurt. Maar na contact met de Rijksadvocaat bleek mijn stelling toch niet helemaal houdbaar, dus met spoed in overleg getreden met het Ministerie, de situatie van A tot Z uitgelegd. Gelukkig trof ik een begripvolle collega die mij toezegde voor de hele actie alsnog achteraf toestemming te verlenen en te sanctioneren als het maar nooit meer gebeurde.

Iedereen was pas gerustgesteld toen via de fax de toestemming van het Ministerie binnen was. Gelukkig kan men bij een kortgedingprocedure tijdens de zitting alsnog stukken indienen bij de rechter in tegenstelling tot andere procedures.

Oudejaarsdag samen met de Rijksadvocaat en enkele nieuwsgierige collega's erbij als toeschouwer, naar de Rechtbank aan de Noordsingel. De tegenpartij en hun advocaat zaten er relaxed en met een brede grijns bij, ze dachten het voor elkaar te hebben door het stoppen van alle geldstromen als bedrijfssluiting aan te voeren. De advocaat van de tegenpartij deed zijn uiterste best om de ontvanger als een persoon af te schilderen die tegen zijn eigen wetgeving in handelt om maar te scoren.

Tot dat de Rijksadvocaat de stukken met sanctionering en toelichting van het Ministerie aan de vicepresident van de Rechtbank overhandigde en deze na bestudering van de stukken stelde, dat de ontvanger wel met sanctionering achter af, juist en niet tegen de Wet gehandeld had en dat zijn uitspraak was, de eis tot opheffen van het beslag op te heffen niet toe te wijzen, de vordering van de eisende partij daartoe werd afgewezen. Kassa zult u nu denken

maar het venijn zat in het staartje. Wij niks de ontvanger ook niks dachten onze vrienden van de Balkan en op de 1^e werkdag van het nieuwe jaar hadden ze hun faillissement aangevraagd bij de Rechtbank en verkregen bleek in het nieuwe jaar.

Bij een faillissement vervallen namelijk alle beslagen en de enige die lol had, was de curator, deze kon zonder veel moeite de vorderingen gaan innen en dat deed hij ook onder dankzegging voor het werk wat wij gedaan hadden. Uiteindelijk is er via onze preferentie als Belastingdienst toch nog een redelijk bedrag naar ons toe gekomen en was het allemaal toch niet helemaal voor niets geweest, ons werk in deze drukke dagen rond Kerst en Oud en Nieuw.

Leermoment: rond Kerst en Oud en Nieuw hoeft het niet altijd rustig te zijn en niet alleen een slot op de deur legt een bedrijf plat.

De volgende kerst en oud en nieuw periode was ik vrij.

Dick Groenendijk

Even terug naar die “goeie oude tijd”

Hieronder volgt een bijdrage van Koos Kloppert die vertelt hoe zijn familie leefde in het Rotterdamse Crooswijk. Zijn familie zal niet de enige geweest zijn die zo leefde, waarschijnlijk komen we van deze mensen er later nog wel een paar tegen in het Paradijs.

Het is misschien wel eens leuk om iets anders aan het papier toe te vertrouwen dan gebeurtenissen uit ons werkzaam leven bij de groene en/of blauwe tak. De schrijver (Koos Kloppert), geboren Rotterdammer met zijn roots in zowel Crooswijk als het Oude Noorden wil af en toe nog wel eens terugblikken. Ik weet uit overlevering dat

mijn oudste broer (1934) in de Paradijslaan 42 geboren is op een zogenaamde zolderetage. Het was zo'n typisch Rotterdams trappenhuis van 3 verdiepingen met op de zolder, in dit geval 2 aparte woonetages, waar beginnende gezinnetjes dan onderdak konden vinden. In de Paradijslaan 42 leefden mijn opa en oma Kloppert op de 2^e verdieping, op de 3^e verdieping oma's oudste ongetrouwde zus die erg verslingerd was aan de pijp en de sigaar (stond daar altijd blauw van de rook) en op de 1^e etage woonde later opa's oudste 1^e eigen dochter (1910) met haar gezin. Opa trouwde een weduwe wiens man stierf (jan.1908) aan de 'vliegende toring' een veel gehoorde uitdrukking, waar men ongetwijfeld 'tbc' mee bedoelde. Oma hertrouwde dus mijn opa en nam uit haar eerste huwelijk twee dochters mee en bleef op hetzelfde adres wonen in de Paradijslaan. Voor de goede orde, de trouwdatum vond plaats op 13 oktober 1909, exact dezelfde datum maar dan 30 jaar later waarop ik zelf ter wereld kwam. Dat opa niet opgezadeld wilde blijven zitten met drie vrouwen bleek uit het feit dat uit het 2^e huwelijk van opa en oma zegge en schrijven nog eens 4 jongens en 4 meisjes het daglicht zagen. Mijn vader was het tweede eigen kind van opa en zijn eerste zoon, hij werd geboren in 1912 en hij kwam dus later te wonen op de zolderetage waar in 1934 mijn oudste broer Jan en tevens zijn eerste echte kleinzoon het daglicht zag, uiteraard zoals dat toen gebruikelijk was, genoemd naar zijn opa. Volgen jullie het nog een beetje!!! Er was ook veel verdriet, leven en dood gaven elkaar heel vaak een hand. Zo werd in dec.1914 een dochter geboren (Cornelia) die stierf in april 1916, nauwelijks 1½ jaar oud. In sept.1918 werd wederom een dochter geboren die men opnieuw de naam gaf van Cornelia, zo ging dat blijkbaar in die tijd. Ook met deze Cornelia liep het slecht af. Zij kwam in mei 1940 met haar man om tijdens het bombardement op

Rotterdam, zij waren nog maar net een jaar getrouwd, een grote tragedie.

Op dit ogenblik wonen nog steeds mijn nicht, Agatha (mei 1936, ja inderdaad een dochter van opa's eerste eigen dochter) en mijn neef, Wim (juni 1941) op de Paradijslaan, de ene op 42a en de ander op 42b die daar met hun gezinnen hebben geleefd (Deze woningen zijn inmiddels wel gerenoveerd en aangepast aan de huidige tijd). Aan de Paradijslaan heb ik nog goede herinneringen, zo vlak na de oorlog en tot laat in de 50-tiger jaren werd er rond Kerst en Oud en Nieuw behoorlijk gefeest door de hele familie, leuke spelletjes met elkaar (vooral kaarten, op mijn 8^e kon ik al goed klaverjassen), volop eten en de drank vloeide rijkelijk, daar wisten ze wel raad mee die Crooswijkers. Het gebeurde niet zelden dat, dankzij de door de drank verhitte koppen, men elkaar de trap afsloeg. Doch het jaar erop ging men weer vrolijk verder als of er niets was gebeurd. De familiefeesten werden in feite de nek om gedraaid toen opa, als motor van alles, in april 1956 kwam te overlijden na een kort ziekbed. Oma volgde hem al snel, zij overleed op 12 oktober 1958, een dag voor mijn verjaardag dit zal ik nooit vergeten. Waarom vertel ik dit !!... Ik weet natuurlijk wel het een en ander af van de familie van vaders kant, van al zijn halfzussen, broers en zussen, mijn ooms en tantes dus, ik heb ze allemaal redelijk goed gekend, maar buiten sommige neven en nichten om waren al die mensen beslist geen filosofische diepgangers, eerder fervente feestgangers, waarschijnlijk om de mogelijke ellende en armoede van die tijd een beetje te vergeten. Over één oom, een zekere ome Rinus uit de Woelwijkstraat wil ik kort nog wel iets vertellen. Ome Rinus was écht een feestvarken, een grote animator en organisator en vooral een mensenmens. Hij zat in het bestuur van de buurtvereniging Woelwijk(straat), waar hij op een gegeven ogenblik zowel

voorzitter, secretaris als penningmeester was. Er waren op Koninginnedag geen mooiere straatfeesten dan in de Woelwijkstraat, ik was daar in ieder geval altijd van de partij, dat waren gewoon topdagen. Ook in de zomervakanties wist ome Rinus met diverse jeugd ploegen af te reizen naar de camping bij een boer in Nunspeet om daar van alles te organiseren met de jeugd. En reken maar niet dat we weggebracht werden, allemaal op de fiets met de nodige bagage achterop en dan maar die 110 km zien te overbruggen. Ome Rinus had echter een minpunt, hij lustte te veel en te vaak en het geld van de verenigingskas was soms op onverklaarbare wijze verdwenen. Niet getreurd, hij mocht gewoon geen penningmeester meer zijn, zo ruimdenkend was men nog. Ome Rinus liet anderen trouwens altijd meedelen in zijn 'overvloed' als hij dat had tenminste en de deur stond altijd bij hem open. Ik heb mij laten vertellen dat hij eens een grote prijs in de Staatsloterij had gewonnen, het zal echt geen ton geweest zijn, maar er werden een hele maand lang vele kratten bier en ander geestrijk vocht naar binnen gesleept. Iedereen was welkom en iedereen kwam ook om dat mee te vieren. En van het vele statiegeld dat ome Rinus had opgespaard in zijn achtertuin, kon hij met vrouw en kinderen nog een weekje naar Rockanje in een huisje. Ome Rinus overleed in april 1982 op 78-jarige leeftijd in zijn vertrouwde Woelwijkstraat in Crooswijk. Hij overleefde tante Annie, zijn vrouw en halfzuster van mijn vader, met wie hij 4 zoons en een dochter kreeg, met goed 12 jaar. Gedurende al die tijd stond zijn deur open en kon de goegemeente even binnenwippen voor een 'bakkie pleur' of iets sterkers, want het woord thee stond niet in zijn woordenboek. Men vond hem een keer halverwege de dag onder uitgezakt in zijn stoel terwijl een half glaasje oude jenever nog voor hem stond, een mooiere dood had

hij zich niet kunnen wensen. En ome Rinus voelde nog warm aan toen men hem vond, geweldig toch !!.

Ik wil het geen boekvorm laten worden, maar toch nog even het volgende: Ome Rinus zijn enige dochter, Anna (dec.1937), vijfde en laatste in de rij van zijn kinderen, werd geboren in de Woelwijkstraat, was niet weg te slaan uit die straat, wel even ergens anders in een wisselwoning i.v.m. de renovatie van de vooroorlogse huizen, en woont er nog steeds met groot plezier, ondanks de sterke gewijzigde volkssamenstelling van de laatste decennia. En ook bij haar is iedereen welkom, die genen heeft ze vast meegekregen van haar ouders.

Beste mensen, zou in dit verhaaltje voor ons nog een soort boodschap zitten? Voor mij in ieder geval wel en natuurlijk leven we nu in een andere tijd. Toen de jaren kwamen dat men iets beter in z'n jasje kwam te zitten, sommigen zich zelfs een autootje konden permitteren en vakanties langer werden en men er op uit trok met grote bungalowtent of zelfs caravan en de tv van lieverlee een soort afgod werd, kalverde de saamhorigheid en het 'naberschap' langzaam maar zeker af en gingen mensen steeds meer de kant op van ikke, ikke en nog eens ikke. Tegenwoordig hebben we zelfs de hele wereld op schoot en communiceren we wat af via massamedia en sociaalmedia etc. Of we hier echt 'rijker' van worden valt nog te bezien, proefondervindelijk is vastgesteld dat de eenzaamheid m.n. onder ouderen flink aan het toenemen is in deze tijd. Aan ons allen de schone taak je open te stellen naar elkaar, te investeren in elkaar en te zorgen dat je een sociaal leven opbouwt. Als ik naar mijn vroegere familie kijk hadden die allen één ding gemeen, men gaf om elkaar en men hielp elkaar waar men kon en men zag ook echt naar elkaar om en daar denk ik nog steeds met dankbaarheid en warmte aan terug.

Het volgende verhaaltje ter afsluiting zou best één van die arme Crooswijkers kunnen zijn:

Een man krijgt tijdens het winkelen een zware hartaanval. De winkeleigenaar belt snel 112 als hij de man op de grond ziet vallen. De gearriveerde ambulance rijdt met grote snelheid naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis, waar hij met spoed een operatie ondergaat. Na de operatie komt hij bij en ziet dat hij in een Rooms Katholiek ziekenhuis ligt met nonnen die als verpleegsters rondlopen. Een non zit naast zijn bed met een clipboard overladen met formulieren en een pen in haar hand. Ze vraagt hem hoe hij zijn behandeling gaat betalen.

“Hebt u een zorgverzekering?” vraagt ze. Hij antwoordt met een krakende stem: *“Nee, geen zorgverzekering”*. De non vraagt: *“Hebt u geld op de bank?”* Hij antwoordt: *“Geen geld op de bank”*. *“Hebt u dan familie die u kan helpen de rekening te betalen?”*, vraagt ze geïrriteerd. Hij antwoordt: *“Ik heb alleen een zus, zij is een ouwe vrijster, ze is een non”*. De non wordt boos en kondigt luid aan: *“Nonnen zijn geen oude vrijsters! Nonnen zijn getrouwd met God”*.

De patiënt antwoordt enthousiast: *“Geweldig, stuur de rekening dan maar naar mijn zwager”*.

Koos Kloppert

Tip: optreden Douaneharmonie

De Stichting Nationale Rode Kruis organiseert op 13 april een Bloesemtocht. Dit heeft als doel het verwerven van fondsen ten behoeve van het Rode Kruis. De stichting probeert haar doel te verwezenlijken door het organiseren van een wandelsportevenement en sponsorwerving en/of andere fundraisingactiviteiten, zodat in de materiële behoefte van de stichting en het door haar nagestreefde doel kan worden voorzien. De douaneharmonie treedt hier ook op.

Op de dag van het evenement zijn bijna 500 vrijwilligers actief. Alle vrijwilligers werken geheel belangeloos mee aan het welslagen van de Bloesemtocht. Met de opbrengsten van de Rode Kruis Bloesemtocht ondersteunt de Stichting Nationale Rode Kruis Bloesemtocht projecten van het Rode Kruis. Met uw deelname aan de Rode Kruis Bloesemtocht draagt u bij aan het goede doel: steun bieden aan de sociaal zwakkeren in onze samenleving; de chronisch zieke -, gehandicapte -en vereenzaamde mensen, ongeacht leeftijd.

Tijdstip: : van: 13.00 u. tot 13.30 u., van: 14.15 u. tot 14:45 u.
en van: 15.30 u. tot 16.00 u.

Locatie : Terrein FruitMasters

Adres Locatie : Deilsedijk 7, 4191 NX, Geldermalsen

Belasting & Douanemuseum

Parklaan 14 – 16 3016BB Rotterdam
Zie ook bdmuseum.nl

Bizarre Belastingen

15 december 2018 – 19 mei 2019

In de tentoonstelling Bizarre belastingen steken we de 20 meest bijzondere belastingen aller tijden in een modern jasje. Ontdek in dit kleurrijke rariteitenkabinet welke belastingen best bizar zijn geweest of juist slim zijn bedacht om tot eerlijke belastingheffing te komen.

Maritiem Museum Rotterdam

Leuvehaven 1 3036EA Rotterdam

Zie ook Museumkwartier.nl

DEALEN MET DRUGS

Nu te zien!

Ervaar in 'Dealen met Drugs' de keiharde wereld van drugshandel in de Rotterdamse haven (adviesleeftijd 14+). Penoza-schrijfster Chris Westendorp schreef het script voor deze expo waarin jij als bezoeker zélf de hoofdrol speelt.

Vanaf heden t/m april 2021